

Bruxelles, 13 iunie 2022
(OR. fr, en)

9754/22

ECOFIN 545
UEM 149
SOC 340
EMPL 222
COMPET 443
ENV 540
EDUC 213
RECH 336
ENER 251
JAI 806
GENDER 85
ANTIDISCRIM 65
JEUN 96
SAN 340

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	9408/22 - COM(2022) 610 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Spaniei pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2022

În continuare, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2022) 610 final a Comisiei.

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din ...

**privind Programul național de reformă al Spaniei pentru 2022 și care include un aviz al
Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2022**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121
alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea
supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ¹, în special
articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din
16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ², în special
articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

- (1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului³, care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de Uniune. Acesta contribuie la redresarea economică și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, care stimulează creșterea, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală, consolidând totodată reziliența și creșterea potențială a economiilor statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea sustenabilității finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență va fi actualizată în iunie 2022, în concordanță cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

³ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

- (2) La 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii durabile, care marchează începutul semestrului european din 2022 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut seama în mod corespunzător de Angajamentul social de la Porto semnat la 7 mai 2021 de a continua punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Consiliul European a aprobat prioritățile analizei anuale a creșterii durabile pentru 2022 la 25 martie 2022. De asemenea, la 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Spania ca fiind unul dintre statele membre pentru care ar fi nevoie să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro și o propunere de raport comun pentru 2022 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor privind ocuparea forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ⁴ („Recomandarea din 2022 privind zona euro”) la 5 aprilie 2022 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă la 14 martie 2022.

⁴ Recomandarea Consiliului din 5 aprilie 2022 privind politica economică a zonei euro (JO C 153, 7.4.2022, p. 1).

- (3) Invadarea Ucrainei de către Rusia, urmând pandemiei mondiale, a modificat în mod semnificativ contextul geopolitic și economic. Impactul invaziei asupra economiilor statelor membre a fost resimțit, între altele, prin creșterea prețurilor la energie, alimente și materii prime, precum și prin perspective de creștere mai slabe. Prețurile mai mari la energie afectează puternic în special gospodăriile cele mai vulnerabile, care trăiesc în sărăcie energetică sau sunt expuse riscului de sărăcie energetică, precum și întreprinderile cele mai vulnerabile la creșterea prețurilor la energie. De asemenea, Uniunea se confruntă cu un aflux fără precedent de persoane care fug din Ucraina. Efectele economice rezultate în urma războiului de agresiune al Rusiei au afectat statele membre în mod asimetric. În acest context, la 4 martie 2022, Directiva 2001/55/CE a Consiliului ⁵ a fost activată pentru prima dată prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului ⁶, acordând persoanelor strămutate din Ucraina dreptul de ședere legală în Uniune, precum și accesul la educație și formare, la piața muncii, la asistență medicală, la locuințe și la asistență socială.

⁵ Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri (JO L 212, 7.8.2001, p. 12).

⁶ Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO L 71, 4.3.2022, p. 1).

- (4) Ținând seama de evoluția rapidă a situației economice și geopolitice, semestrul european reia în 2022 coordonarea generală a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă, evoluând, în același timp, pentru a ține seama de cerințele de punere în aplicare ale Mecanismului de redresare și reziliență, astfel cum se subliniază în analiza anuală a creșterii durabile pentru 2022. Pentru îndeplinirea priorităților în materie de politică prevăzute în cadrul semestrului european, este esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile semestrului european din 2019 și 2020 sau un subset semnificativ al acestor recomandări. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019 și 2020 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241, acestea adăugându-se altor eventuale recomandări specifice fiecărei țări emise până la data transmiterii unor astfel de planuri de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate.
- (5) Clauza derogatorie generală a Pactului de stabilitate și de creștere este activă din martie 2020. În comunicarea sa din 3 martie 2021 intitulată „Un an de la izbucnirea pandemiei de COVID-19: răspunsul în materie de politică bugetară”, Comisia și-a prezentat opinia conform căreia decizia privind dezactivarea sau aplicarea în continuare a clauzei derogatorii generale ar trebui să fie luată în cadrul unei evaluări generale a stării economiei, un criteriu cantitativ cheie fiind nivelul activității economice din Uniune sau din zona euro, comparativ cu nivelurile anterioare crizei (finele anului 2019). Incertitudinea sporită și riscurile puternice de evoluție negativă a perspectivelor economice în contextul războiului din Europa, creșterile abrupte fără precedent ale prețurilor la energie și perturbările continue ale lanțului de aprovizionare justifică extinderea până în 2023 a clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere.

- (6) Urmând abordarea din Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 ⁷ care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2021, orientarea bugetară generală este în prezent cel mai bine măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19), dar incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu ⁸. Pentru a evalua dacă politica bugetară națională este prudentă și are o compoziție favorabilă unei redresări sustenabile, în concordanță cu tranziția verde și tranziția digitală, se acordă atenție, pe lângă orientarea bugetară generală, și evoluției cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național ⁹ (fără măsurile discreționare privind veniturile și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19) și investițiilor.

⁷ Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Spaniei pentru 2021 (JO C 304, 29.7.2021, p. 38).

⁸ Estimările privind orientarea bugetară și componentele acesteia din prezenta recomandare sunt estimări ale Comisiei bazate pe ipotezele care stau la baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022. Estimările Comisiei privind creșterea potențială pe termen mediu nu includ impactul pozitiv al reformelor care fac parte din planul de redresare și reziliență și care pot stimula creșterea potențială.

⁹ Nu sunt finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență sau din alte fonduri ale Uniunii.

- (7) La 2 martie 2022, Comisia a adoptat o comunicare în care prezintă orientări generale privind politica bugetară pentru 2023 (denumite în continuare „orientările bugetare”), cu scopul de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre și de a consolida, astfel, coordonarea politicilor. Pe baza previziunilor din iarna anului 2022 privind perspectivele macroeconomice, Comisia a remarcat că tranziția de la orientarea bugetară agregată favorabilă din perioada 2020–2022 la o orientare bugetară agregată în linii mari neutră, menținând capacitatea de a reacționa la evoluțiile situației economice, ar părea adecvată în 2023. Comisia a anunțat că în recomandările bugetare pentru 2023 ar trebui să se facă în continuare distincție între statele membre și să se țină seama de eventualele efecte de propagare între țări. Comisia a invitat statele membre să reflecte orientările în programele lor de stabilitate și de convergență. Comisia s-a angajat să monitorizeze îndeaproape evoluțiile economice și să își ajusteze orientările de politică după cum va fi necesar și cel târziu în pachetul de primăvară al semestrului european ce va fi prezentat la sfârșitul lunii mai 2022.

- (8) În ceea ce privește orientările bugetare, recomandările bugetare pentru 2023 iau în considerare perspectivele economice mai slabe, incertitudinea sporită și alte riscuri de evoluție negativă, precum și creșterea inflației în comparație cu previziunile Comisiei din iarna anului 2022. Având în vedere aceste considerații, răspunsul bugetar trebuie să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală și pentru securitatea energetică și să susțină puterea de cumpărare a celor mai vulnerabile gospodării, astfel încât să atenueze impactul creșterii prețurilor la energie și să contribuie la limitarea presiunilor inflaționiste generate de efectele secundare prin măsuri specifice și temporare. Politica bugetară trebuie să rămână flexibilă, pentru a se putea adapta la circumstanțele în evoluție rapidă, inclusiv la provocările în ceea ce privește apărarea și securitatea generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, și trebuie să fie distinctă de la un stat membru la altul, în funcție de situația fiscală și economică a fiecăruia, inclusiv în ceea ce privește expunerea la criză și aflulul de persoane strămutate din Ucraina.
- (9) La 30 aprilie 2021, Spania a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La 13 iulie 2021, Consiliul a adoptat decizia sa de punere în aplicare privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență pentru Spania ¹⁰. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea de către Comisie a unei decizii, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, care să afirme că Spania a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte presupune că nu s-a anulat atingerea jaloanelor și a țintelor anterioare.

¹⁰ ST 10150/21 INIT și ST 10150/21 ADD 1 REV 2.

- (10) La 30 aprilie 2022, Spania și-a prezentat programul național de reformă pe 2022 și, la 29 aprilie 2022, programul de stabilitate pentru 2022, în conformitate cu termenul stabilit la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2022 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Spania cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.
- (11) Comisia a publicat raportul de țară din 2022 pentru Spania la 23 mai 2022. În acest raport au fost evaluate progresele pe care Spania le-a realizat în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări adoptate de Consiliu în 2019, 2020 și 2021 și s-a făcut bilanțul implementării de către Spania a planului de redresare și reziliență, pornind de la tabloul de bord privind redresarea și reziliența. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate deficiențe în ceea ce privește provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente, inclusiv cele legate de invadarea Ucrainei de către Rusia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Spania în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.
- (12) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Spania și a publicat rezultatele acestuia la 23 mai 2022. Comisia a concluzionat că Spania se confruntă cu dezechilibre. În special, vulnerabilitățile sunt legate de nivelul ridicat al datoriei externe, publice și private, în contextul unei rate ridicate a șomajului, și au relevanță transfrontalieră.

- (13) La 23 mai 2022, Comisia a emis un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din tratat. În acest raport a fost analizată situația bugetară a Spaniei, întrucât deficitul său public în 2021 a depășit valoarea de referință de 3 % din produsul intern brut (PIB) prevăzută în tratat. Potrivit concluziilor raportului, criteriul deficitului nu a fost îndeplinit. În conformitate cu Comunicarea din 2 martie 2022, Comisia nu a propus deschiderea unor noi proceduri de deficit excesiv în primăvara anului 2022 și va reevalua dacă este necesar să propună deschiderea unor astfel de proceduri în toamna anului 2022.
- (14) În recomandarea sa din 20 iulie 2020 ¹¹, Consiliul a recomandat Spaniei ca în 2020 și 2021 să ia toate măsurile necesare, în conformitate cu clauza derogatorie generală, pentru a răspunde în mod eficace pandemiei de COVID-19, a susține economia și a sprijini redresarea ulterioară. De asemenea, Consiliul a recomandat Spaniei să urmărească, atunci când condițiile economice o vor permite, politici bugetare menite să permită obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea sustenabilității datoriei, sporind, în același timp, investițiile. În 2021, potrivit datelor validate de Eurostat, deficitul public al Spaniei a scăzut de la 10,3 % din PIB în 2020 la 6,9 %. Răspunsul Spaniei în materie de politică fiscal-bugetară a sprijinit redresarea economică în 2021, iar măsurile temporare de urgență au scăzut de la 3,9 % din PIB în 2020 la 2,8 % în 2021. Măsurile luate de Spania în 2021 au fost conforme cu recomandarea Consiliului din 20 iulie 2020. Măsurile bugetare discreționare adoptate de guvern în 2020 și 2021 au fost în principal temporare sau însoțite de măsuri compensatorii. În același timp, unele dintre măsurile discreționare adoptate de guvern în perioada 2020–2021 nu au fost temporare sau însoțite de măsuri compensatorii, acestea constând în principal în transferuri curente către regiuni pentru a acoperi noile nevoi în materie de asistență medicală. Potrivit datelor validate de Eurostat, datoria publică a scăzut de la 120,0 % din PIB în 2020 la 118,4 % din PIB în 2021.

¹¹ Recomandarea Consiliului din 20 iulie 2020 privind Programul național de reformă al Spaniei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2020, JO C 282, 26.8.2020, p. 54.

(15) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de stabilitate pentru 2022 este realist. Guvernul estimează că PIB-ul real va crește cu 4,3 % în 2022 și cu 3,5 % în 2023. Prin comparație, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, creșterea PIB-ului real ar urma să fie mai redusă: 4,0 % în 2022 și 3,4 % în 2023. În Programul său de stabilitate pentru 2022, guvernul preconizează că deficitul total va scădea până la 5,0 % din PIB în 2022 și până la 3,9 % în 2023. Scăderea din 2022 reflectă în principal creșterea puternică a activității economice, sporirea veniturilor fiscale și eliminarea treptată a majorității măsurilor de urgență. Conform Programului de stabilitate pentru 2022, se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va descrește la 115,2 % în 2022 și va scădea la 112,4 % în 2023. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data-limită a previziunilor, previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează un deficit public de 4,9 % din PIB pentru 2022 și de 4,4 % din PIB pentru 2023. Acest lucru este în concordanță cu deficitul preconizat în Programul de stabilitate pentru 2022. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 se estimează o pondere similară a datoriei publice în PIB, respectiv de 115,1 % în 2022 și de 113,7 % în 2023. Diferența se datorează parțial deficitului primar mai ridicat preconizat pentru 2023. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, creșterea potențială a producției pe termen mediu (media pe 10 ani) este estimată la 0,8 %. Această estimare nu include însă impactul reformelor care fac parte din planul de redresare și reziliență și care pot stimula creșterea potențială a Spaniei.

- (16) În 2022, guvernul a eliminat treptat majoritatea măsurilor luate ca răspuns la criza provocată de pandemia de COVID-19, astfel încât se preconizează că măsurile temporare de urgență vor scădea de la 2,8 % din PIB în 2021 la 0,4 % în 2022. Deficitul public este afectat de măsurile adoptate pentru a contracara impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie, care, în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022, sunt estimate la 0,4 % din PIB în 2022 și la 0,0 % din PIB în 2023 ¹². Măsurile respective constau în principal în transferuri sociale către gospodării, reduceri ale impozitelor indirecte pe consumul de energie, subvenții pentru producția de energie și transferuri către industriile afectate. Măsurile respective au fost anunțate ca având un caracter temporar. Cu toate acestea, în eventualitatea în care prețurile la energie se mențin la un nivel ridicat în 2023, unele dintre măsurile respective ar putea fi păstrate. Unele dintre măsurile respective au un caracter general, în special suspendarea impozitului pe producția de energie sau reducerea impozitului special pe electricitate. Deficitul public este, de asemenea, afectat de costurile de acordare a protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, care, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, sunt estimate la 0,1 % din PIB în 2022 și la 0,1 % din PIB în 2023 ¹³.

¹² Cifrele reprezintă nivelul costurilor bugetare anuale ale măsurilor luate începând cu toamna anului 2021, inclusiv veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

¹³ Se preconizează că numărul total al persoanelor strămutate din Ucraina în Uniune va ajunge treptat la 6 milioane până la sfârșitul anului 2022, iar distribuția geografică a acestor persoane este estimată pe baza dimensiunii diasporei existente, a populației relative a statului membru gazdă și a distribuției efective a persoanelor strămutate din Ucraina în întreaga Uniune începând din martie 2022. În ceea ce privește costurile bugetare pe persoană, estimările se bazează pe modelul de microsimulare Euromod al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei, luând în considerare atât transferurile de numerar către persoanele care ar putea fi eligibile, cât și prestațiile în natură, cum ar fi educația și asistența medicală.

- (17) În recomandarea sa din 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Spania să utilizeze Mecanismul de redresare și reziliență pentru a finanța investiții suplimentare în sprijinul redresării, aplicând în același timp o politică bugetară prudentă. În plus, Spania ar trebui să mențină investițiile finanțate la nivel național. De asemenea, Consiliul a recomandat Spaniei să aplice, atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, o politică bugetară vizând realizarea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și, în același timp, să sporească investițiile pentru a stimula potențialul de creștere.

(18) În 2022, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022 și incluzând informațiile cuprinse în Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2022, se preconizează că orientarea bugetară va fi favorabilă, situându-se la -2,2 % din PIB ¹⁴. Spania intenționează să ofere sprijin continuu pentru redresare prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență pentru a finanța investiții suplimentare, conform recomandării Consiliului. Conform proiecțiilor, contribuția pozitivă la activitatea economică a cheltuielilor finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii va crește cu 0,9 puncte procentuale din PIB în comparație cu 2021. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 0,4 puncte procentuale în 2022 ¹⁵. Prin urmare, Spania intenționează să mențină investițiile finanțate la nivel național, conform recomandării Consiliului. În același timp, se preconizează că, în 2022, creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) va avea o contribuție expansionistă de 1,2 puncte procentuale la orientarea bugetară generală. Această contribuție expansionistă semnificativă include impactul suplimentar al măsurilor de abordare a impactului economic și social al creșterii prețurilor la energie (0,3 % din PIB), precum și costurile pentru oferirea de protecție temporară persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 % din PIB), în timp ce creșterea mai mare a prețurilor de consum în comparație cu deflatorul PIB ar urma să afecteze contribuția expansionistă a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2022, prin creșterea cheltuielilor cu consumul public de bunuri și servicii. Pe baza previziunilor Comisiei, măsurile respective nu sunt pe deplin însoțite de măsuri compensatorii.

¹⁴ Un semn negativ al indicatorului corespunde unui excedent al creșterii cheltuielilor primare comparativ cu creșterea economică pe termen mediu, ceea ce indică o politică bugetară expansionistă.

¹⁵ Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție restrictivă de 0,3 puncte procentuale din PIB, datorită revenirii treptate la nivelurile de dinainte de pandemie.

- (19) În 2023, orientarea bugetară este estimată în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 la 0,0 % din PIB, în ipoteza menținerii politicilor actuale ¹⁶. Se preconizează că Spania va utiliza în continuare granturile din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență în 2023 pentru a finanța investiții suplimentare în sprijinul redresării. Potrivit previziunilor, contribuția pozitivă la activitatea economică a cheltuielilor finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii va rămâne stabilă în 2023 comparativ cu 2022. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție restrictivă la orientarea bugetară de 0,1 puncte procentuale în 2023 ¹⁷. În același timp, se preconizează că, în 2023, creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) va avea o contribuție în mare parte neutră de +0,1 puncte procentuale la orientarea bugetară generală. Aceasta include impactul eliminării treptate a măsurilor care vizează creșterea prețurilor la energie (0,4 % din PIB).
- (20) În Programul de stabilitate pentru 2022, se estimează că deficitul public va scădea treptat la 3,3 % din PIB în 2024 și la 2,9 % până în 2025. Prin urmare, se estimează că deficitul public va scădea sub 3 % din PIB până în 2025. Conform Programului de stabilitate din 2022, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea până în 2025, ajungând la 110,8 % în 2024 și continuând să scadă până la 109,7 % în 2025. Potrivit analizei Comisiei, riscurile legate de sustenabilitatea datoriei par ridicate pe termen mediu.

¹⁶ Un semn negativ (pozitiv) al indicatorului corespunde unui excedent (deficit) al creșterii cheltuielilor primare comparativ cu creșterea economică pe termen mediu, ceea ce indică o politică bugetară expansionistă (restrictivă).

¹⁷ Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor furniza o contribuție expansionistă de 0,2 puncte procentuale din PIB.

(21) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V la regulamentul menționat, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc, însoțite de un calendar indicativ de implementare, și care trebuie să fie finalizate până la 31 august 2026. Acestea contribuie la abordarea tuturor provocărilor economice și sociale sau a unei părți semnificative a acestora, care sunt prezentate în recomandările specifice adresate Spaniei de către Consiliu în cadrul semestrului european în 2019 și 2020, pe lângă orice alte recomandări specifice acestei țări emise până la data adoptării unui plan de redresare și reziliență. În special, se preconizează că planul de redresare și reziliență va contribui în mod substanțial la punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări privind promovarea investițiilor publice și private pentru a contribui la redresare. În acest sens, se preconizează că vor fi abordate recomandările specifice fiecărei țări privind investițiile în inovare și tranziția digitală și cea verde a țării. Planul de redresare și reziliență include, de asemenea, măsuri de reducere a ponderii ridicate a contractelor temporare în sectorul privat și în cel public și de consolidare a politicilor active în domeniul pieței forței de muncă. Se preconizează că planul de redresare și reziliență va contribui la abordarea fragmentării existente a asistenței pentru șomaj, care a condus la lacune. Se preconizează, de asemenea, că acesta va contribui la furnizarea de competențe și calificări relevante pentru piața forței de muncă, care se preconizează că vor însoți tranziția verde și tranziția digitală a Spaniei. Accesul la învățarea digitală poate fi stimulat în mod semnificativ de planul de redresare și reziliență prin investiții în dispozitive și competențe, dar și prin dezvoltarea de cursuri online. Rezultatele școlare se pot îmbunătăți, de asemenea, ca urmare a investițiilor în diferite etape ale ciclului educațional. Măsurile prevăzute în planul de redresare și reziliență au, de asemenea, potențialul de a contribui la punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări prin care se solicită Spaniei să îmbunătățească acoperirea și caracterul adecvat al sistemelor sale de venit minim și al sprijinului familial. De asemenea, se preconizează că planul de redresare și reziliență va consolida cadrele privind achizițiile publice și va contribui la îmbunătățirea mediului de afaceri. În plus, măsurile din planul de redresare și reziliență care vizează un sistem mai eficace de cheltuieli publice și de impozitare pot contribui la sustenabilitatea fiscală.

- (22) Se preconizează că implementarea planului de redresare și reziliență al Spaniei va contribui la realizarea de progrese suplimentare în ceea ce privește tranziția verde și cea digitală. Măsurile de sprijinire a atingerii obiectivelor climatice în Spania reprezintă 40 % din alocarea totală a planului de redresare și reziliență, în timp ce măsurile de sprijinire a atingerii obiectivelor digitale reprezintă 28 % din alocarea totală a planului de redresare și reziliență. Implementarea integrală a planului de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele relevante, va ajuta Spania să se redreseze rapid în urma consecințelor crizei provocate de pandemia de COVID19, consolidându-și în același timp reziliența. Implicarea sistematică a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul de redresare și reziliență, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.
- (23) Spania nu a prezentat încă în mod formal acordul de parteneriat și nici celelalte programe din cadrul politicii de coeziune prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului ¹⁸. În concordanță cu Regulamentul (UE) 2021/1060, Spania trebuie să țină seama, la programarea fondurilor politicii de coeziune pentru perioada 2021–2027, de recomandările relevante specifice acestei țări. Aceasta este o condiție prealabilă pentru îmbunătățirea eficacității și maximizarea valorii adăugate a sprijinului financiar care urmează să fie primit din fondurile politicii de coeziune, promovându-se, în același timp, coordonarea, complementaritatea și coerența dintre fondurile politicii de coeziune și alte instrumente și fonduri ale Uniunii. Implementarea cu succes a Mecanismului de redresare și reziliență și a programelor politicii de coeziune depinde, de asemenea, de eliminarea blocajelor din calea investițiilor ce vizează sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale, precum și dezvoltarea teritorială echilibrată.

¹⁸ Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159).

- (24) Pe lângă provocările economice și sociale abordate de planul de redresare și reziliență, Spania se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de accelerarea tranziției verzi, de sporirea interconexiunilor energetice, de creșterea disponibilității locuințelor sociale care să aibă un preț abordabil și să fie eficiente din punct de vedere energetic, precum și de economia circulară. Politicile de creștere a ratelor de reciclare și de promovare a economiei circulare pot contribui la limitarea importurilor de bunuri, contribuind la îmbunătățirea dezechilibrelor externe. Pe termen mediu și lung, îndeplinirea obiectivelor privind energia din surse regenerabile și eficiența energetică și sporirea interconexiunilor energetice pot contribui, de asemenea, la reducerea dependenței de combustibilii fosili și a datoriei externe ridicate.
- (25) Spania ar avea de câștigat de pe urma decuplării în continuare a creșterii economice de utilizarea resurselor pentru a îndeplini obiective mai ambițioase ale Uniunii, inclusiv pe cele aferente pachetului „Pregătiți pentru 55”. În acest sens, rata de reciclare a deșeurilor municipale și rata de utilizare circulară a materialelor se situează sub media Uniunii, în timp ce ponderea deșeurilor depozitate este cu mult peste aceasta. Coordonarea susținută dintre diferitele niveluri de guvernare și investițiile suplimentare pot ajuta Spania să își îndeplinească obligațiile de colectare separată și de reciclare. Realizarea obiectivelor în materie de reciclare a fost încredințată în cascadă nivelurilor inferioare de guvernare. Cu toate acestea, este posibil ca instrumentele de asigurare a respectării acestora să nu fie suficient de eficace. Prin urmare, reforme suplimentare ar putea consolida coordonarea dintre diferitele niveluri de guvernare, inclusiv pentru o interpretare comună a dispozițiilor și pentru planificarea și utilizarea infrastructurii de tratare a deșeurilor. Un sprijin suplimentar din partea Instrumentului de sprijin tehnic, instituit prin Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului ¹⁹, poate contribui la diseminarea celor mai bune practici. Pot fi oportune investiții suplimentare pentru consolidarea capacității de reciclare a Spaniei, inclusiv pentru promovarea economiei circulare în anumite sectoare. În plus, inovarea și investițiile pentru promovarea economiei circulare sunt esențiale pentru asigurarea unei eficiențe sporite a resurselor. Spania suferă, de asemenea, din cauza deficitului de apă și trebuie să dezvolte în continuare posibilitățile de reutilizare a apei, inclusiv din perspectiva economiei circulare.

¹⁹ Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 februarie 2021 de instituire a unui Instrument de sprijin tehnic, JO L 57, 18.2.2021, p. 1.

- (26) Ca răspuns la mandatul șefilor de stat sau de guvern din Uniune prevăzut în Declarația de la Versailles, propunerea Comisiei privind planul REPowerEU vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii de importurile de combustibili fosili din Rusia cât mai curând posibil. În acest scop, Comisia intenționează să identifice, în dialog cu statele membre, cele mai adecvate proiecte, investiții și reforme la nivel național, regional și la nivelul Uniunii. Aceste măsuri au scopul de a reduce dependența generală de combustibilii fosili și de a duce la renunțarea la importurile de combustibili fosili din Rusia în favoarea altor zone de proveniență.
- (27) Conform datelor din 2020 ²⁰, dependența Spaniei de Rusia este de 2 % pentru petrol și de 10 % pentru gaze, cu mult sub mediile Uniunii (26 % și, respectiv, 44 %). Dependența Spaniei de cărbunele rusesc este similară cu restul Uniunii (55 %), dar într-un context în care ponderea combustibililor fosili solizi în mixul energetic (2,8 %) este mult mai mică decât media Uniunii. Deși are o expunere limitată la petrolul și gazele din Rusia, situația geopolitică actuală și prețurile ridicate la energie sporesc nevoia urgentă ca Spania să își intensifice în continuare eforturile de îndeplinire a obiectivelor în materie de energie din surse regenerabile stabilite în planul său național privind energia și clima. Pornind de la planul național privind energia și clima, măsurile suplimentare de sprijinire a utilizării energiei din surse regenerabile (cu accent pe instalațiile descentralizate și pe consumul propriu, inclusiv prin simplificarea în continuare a procedurilor de autorizare și îmbunătățirea accesului la rețea) și investițiile complementare (în stocare, infrastructura de rețea, electrificarea clădirilor și a transporturilor și hidrogenul din surse regenerabile) pot contribui la decarbonizarea în continuare a economiei, inclusiv a industriei, transporturilor și locuințelor, și pot reduce atât dependența de combustibilii fosili, cât și expunerea la prețurile internaționale.

²⁰ Eurostat (2020), ponderea importurilor rusești în totalul importurilor de țiței, gaze naturale și cărbune superior. Pentru media UE-27, importurile totale se referă la importurile din afara UE-27. Pentru Spania, totalul importurilor include tranzacțiile intra-UE. Țițeiul nu include produsele petroliere rafinate.

Integrarea efectivă a Spaniei în piața unică a energiei necesită sporirea interconexiunilor sale energetice. În special, sporirea interconexiunilor energetice cu țările învecinate ar putea facilita o mai mare integrare a capacității de energie din surse regenerabile a Peninsulei Iberice în piața unică a energiei. O infrastructură transfrontalieră suplimentară de gaze pregătită pentru hidrogen poate contribui și mai mult la diversificarea aprovizionării cu gaze pe piața internă a Uniunii și la valorificarea potențialului pe termen lung al hidrogenului din surse regenerabile. Se recomandă ca noile investiții în infrastructură și în rețele legate de gaze naturale să fie adaptate exigențelor viitorului, pentru a facilita sustenabilitatea lor pe termen lung prin reorientarea viitoare către combustibili durabili.

- (28) S-ar putea realiza progrese suplimentare în ceea ce privește producția descentralizată de energie din surse regenerabile și renovările aprofundate atât în clădirile rezidențiale, cât și în cele nerezidențiale, în special în orașele de dimensiuni medii, prin instituirea unor sisteme de finanțare adecvate, prin perfecționarea și formarea lucrătorilor din sectorul construcțiilor, prin campanii de sensibilizare și prin asistență tehnică pentru a sprijini utilizarea granturilor și a instrumentelor financiare pentru renovare. De asemenea, introducerea unor locuințe sociale și accesibile suplimentare, eficiente din punct de vedere energetic, în special în zonele cu deficite accentuate și cu piețe tensionate, ar putea fi utilă pentru limitarea consumului de energie, abordarea mai hotărâtă a tranziției verzi și sprijinirea gospodăriilor vulnerabile. Va fi nevoie de o nouă creștere a nivelului de ambiție în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice, pentru ca Spania să asigure conformitatea cu obiectivele pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”.

- (29) Deși accelerarea tranziției către neutralitatea climatică și către alte surse de energie decât combustibilii fosili va genera costuri de restructurare semnificative în mai multe sectoare, Spania poate recurge la Mecanismul pentru o tranziție justă în contextul politicii de coeziune pentru a atenua impactul socioeconomic al tranziției asupra celor mai afectate regiuni. De asemenea, Spania poate utiliza Fondul social european Plus, instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului ²¹, pentru a îmbunătăți oportunitățile de ocupare a forței de muncă și pentru a consolida coeziunea socială.
- (30) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2022 prin prisma evaluării efectuate de Comisie, iar avizul său ²² se reflectă în recomandarea 1.
- (31) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul a invitat statele membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare recomandările formulate în Recomandarea din 2022 privind zona euro. În cazul Spaniei, acest lucru se reflectă în special în recomandările 1 și 2.

²¹ Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013 (JO L 231, 30.6.2021, p. 21).

²² Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

(32) Prin prisma bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a evaluării sale, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2022 și Programul de stabilitate pentru 2022. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1, 2 și 4. Recomandările 1 și 2 contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2022 privind zona euro, în special a primei și a celei de a patra recomandări privind zona euro. Politicile bugetare menționate în recomandarea 1 ajută, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de nivelul ridicat al datoriei publice. Politicile menționate în recomandarea 2 contribuie, printre altele, la reducerea datoriei publice, private și externe, întrucât punerea în aplicare integrală a planului de redresare și reziliență va sprijini creșterea, consolidând în același timp reziliența economiei. Politicile menționate în recomandarea 4 contribuie, între altele, la remedierea vulnerabilităților legate de nivelul ridicat al datoriei externe pe termen lung, în contextul unei rate ridicate a șomajului,

RECOMANDĂ ca, în 2022 și în 2023, Spania să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. În 2023, să asigure o politică bugetară prudentă, în special prin limitarea creșterii cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național sub nivelul creșterii potențiale a producției pe termen mediu, ținând seama de sprijinul temporar continuu și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile la creșterile prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente la evoluția situației. Să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii. Pentru perioada de după 2023, să aplice o politică bugetară care să vizeze obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea unei reduceri credibile și treptate a datoriei, precum și a sustenabilității fiscale pe termen mediu prin consolidare treptată, investiții și reforme.

2. Să continue implementarea planului său de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele prevăzute în Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 13 iulie 2021. Să prezinte documentele de programare ale politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, astfel încât să finalizeze negocierile cu Comisia și, ulterior, să înceapă punerea în aplicare a acestor programe.
3. Să sporească ratele de reciclare, pentru a îndeplini obiectivele Uniunii și pentru a promova economia circulară, prin îmbunătățirea coordonării dintre toate nivelurile de guvernare și prin realizarea de investiții suplimentare pentru a îndeplini obligațiile de colectare separată a deșeurilor și de reciclare, precum și pentru a îmbunătăți reutilizarea apei.
4. Să reducă dependența generală de combustibili fosili. Să accelereze utilizarea energiei din surse regenerabile, cu accent pe instalațiile descentralizate și pe consumul propriu, inclusiv prin simplificarea în continuare a procedurilor de autorizare și prin îmbunătățirea accesului la rețea. Să sprijine investițiile complementare în stocare, în infrastructura de rețea și în electrificarea clădirilor și a transporturilor, precum și în hidrogenul produs din surse regenerabile de energie. Să extindă capacitatea de interconectare energetică. Să sporească disponibilitatea locuințelor sociale la un preț abordabil și eficiente din punct de vedere energetic, inclusiv prin renovare.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele